
NASCHRIFT OP HET VORIGE.

Met de bovenstaande verklaring van Dr. COSTER, waardoor de juistheid der beschouwing van Prof. OUDEMANS in de hoofdzaak erkend wordt, meenen wij de kleine polemiek, waartoe het roode grachtwater te Amsterdam aanleiding heeft gegeven, als geëindigd te kunnen beschouwen.

Wij mogen thans veilig aannemen, dat de vrij rond zwemmende, grootere ronde of eironde, lichaampjes infusoriën zijn geweest, die zich met de veel kleinere algen (*Merismopedia*) gevoed hebben, en daardoor rood gekleurd zijn geworden, terwijl zij, later barstende, hun inhoud in het water verstrooiden. Die naar buiten getreden inhoud kan dan bij eenigen uit de nog slechts weinig veranderde *Merismopediaceletjes* hebben bestaan. Toch is het duidelijk dat de eigenlijke oorzaak der zonderlinge roode kleuring van het grachtwater aan het ontstaan der zoo even genoemde rood gekleurde algen moet worden toegeschreven, gelijk de heeren OUDEMANS en PLACE terecht beweerd hebben.

Welke de soort van infusoriën is geweest, die aanleiding tot dit verschil van opvatting heeft gegeven, kan ik niet beslissen, daar ik hen niet zelf gezien heb. Het komt mij echter zeer waarschijnlijk voor, dat zij behoord hebben tot de groep der *Halterinea* en wel tot het geslacht *Strombidium*. *Strombidium sulcatum* leeft, volgens CLAPARÈDE en LACHMANN (*Études sur les Infusoires*, p. 371), in zeewater; en zwemt, al om zijne as draaiende, met zoo groote snelheid, dat men het diertje moeielijk volgen kan. Meermalen zagen zij het, te midden van een snelle voortbeweging, plotseling barsten en daarbij slechts eenige kleine bolletjes achterlaten. Vermoedelijk behoort ook de door FERDINAND COHN (*Zeits. f. wiss. Zool.* XVI p. 301) met den naam van *Acarella Siro* bestempelde, desgelijks in zeewater gevonden soort, tot hetzelfde geslacht. Het is daarmede dat de door Dr. COSTER gegeven afbeeldingen het naast overeenstemmen.

Men veroorlove mij ten slotte nog een kleinen wenk. In het tegenwoordig jaargetijde zoude het zoeken naar het bedoelde infusiediertje in het Y-water zeer waarschijnlijk vergeefsch zijn. Maar wanneer het warme jaargetijde weder ingetreden is, dan zal het zich ongetwijfeld weder vertoonen. Dan zal men derhalve gelegenheid hebben er nauwkeuriger kennis mede te maken en de soort te bepalen. Maar tevens zal men, op de reeds voorlang door EHRENBURG gebezigde wijze, het diertje met karmijn kunnen voederen, door het te laten rondzwemmen in een waterdruppel, waarbij men een weinig van deze kleurstof in zeer fijn verdeelden toestand gevoegd heeft. Ik acht het zeer waarschijnlijk dat het dan eene sprekende gelijkenis zal vertoonen met de *corpora delicti* van het Amsterdamsche grachtwater.

HARTING.